

Pétiimmola *Centauraea jacea* L.

Vadon termő gyógynövények gyűjtése

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Gyógy- és fűszernövények szak, nappali tagozat

Boza Laura és Skovrán Brigitta II. évfolyam

Gyöngyös, 2021. november 23.

Nevének eredete

A nemzetség a nevét a görög gyógyító kentaurról,
Kheirónról kapta.

Botanikai megnevezés:

Fészkesvirágzatúak rendje (*Asterales*),
Őszirózsa félék családja (*Asteraceae*)

Botanikai jellemzés:

- ❖ évelő, lágyszámú (0,1-1,5 m), változatos megjelenésű (felálló, szögletes, kórós, egyszerű, néha felül elágazik),
- ❖ ép szélű levelei változók (tojásdad, elliptikus, lándzsás), csúcsa lekerekített vagy kihegyezett,
- ❖ elágazó gyöktörzs,
- ❖ fészkesvirágzat a hajtás végén, magánosan áll,
- ❖ virága csöves, a szélsők nagyobbak, 5 szíromlevél összenőtt egymással,
- ❖ 5 porzólevél,
- ❖ magháza alsó állású,
- ❖ termése legfeljebb 3 mm hosszú kaszattermés, bóbítája nincs,
- ❖ virágzás júniustól októberig, helyenként novemberig.

Hol található?

- ❖ Észak-Ázsiában, a Kaukázusban,
- ❖ Európa nagy részén elterjedt, kontinentális Európában szinte mindenhol előfordul, DE: Írországból nem, Angliában viszont honos,
- ❖ Magyarországon gyakori növényfaj,
- ❖ Mediterráneumban ritkább.

Élőhelye:

- ❖ síkságtól 1900 m-es tengerszint feletti magasságig, alhavasi napos helyeken,
- ❖ félszáraz, váltakozva nedves és száraz, tápanyagban gazdag, humuszos, lúgos kémhatású, meszes,
- ❖ kedveli a mélyebb rétegű, agyagos, vályogos, réteken, legelőkön, sovány gyepekben, törmelékes helyeken (utak mente, töltések), másodlagos gyepek, cserjésekben, száraz tölgyesek peremén, valamint mocsár- és lápréteken is, Magyar-Közép-hegységben, a Dunántúlon, -domboságain;
- ❖ az alföldeken szórványosan található.

© Ivan Bílek

www.naturfoto.cz

Gyűjtés ideje, módja

- ❖ júniustól októberig, esetleg még novemberben is,
- ❖ növény teljes föld feletti része, virágos hajtás,
- ❖ elsődleges feldolgozás: szárítás

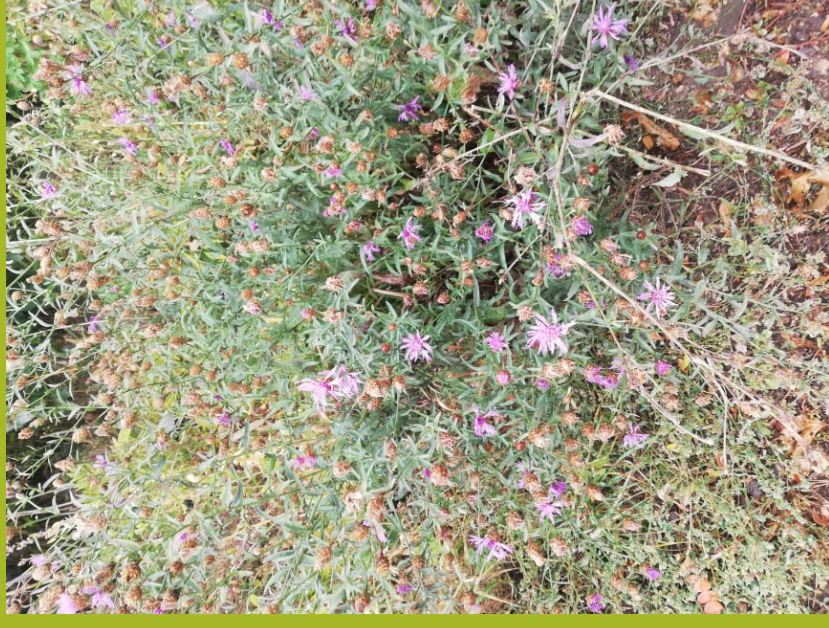
Nem szerepel:

- ❖ a Herbária Zrt. Vadon termő gyógynövény alaptermék minőségi előírásaiban (felvásárlási szabvány)
- ❖ a VIII. Magyar Gyógyszerkönyvben (Ph. Hg. VIII.).

Farmakológiai hatóanyagok:

- ❖ tanninok^{*},
- ❖ kentaaurin (xantoglikozid)^{*},
- ❖ flavonok^{*},
- ❖ szeszkviterpenoidok^{*},
- ❖ flavonoidok, szeszkviterpének^{**},
- ❖ centaureidin^{**},
- ❖ lignánok^{***}

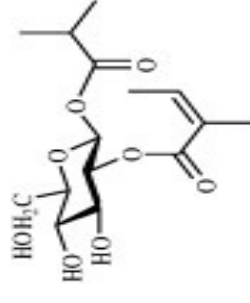
Alkalmazása:

- ❖ takarmányozás*,
- ❖ mézelő növény* (1 virág cukortartalma: 0,08 mg Oroszország; 0,2 mg Mariföld),
méhlegelő (méz/ha:100-150 kg Oroszország Eu rész; 130-220 kg Mariföld)
- ❖ népi gyógyászat*: friss vagy szárított leveles virágos hajtás teaként vagy lemosó, borogató szerként szívbetegségek, fejfájás, gyomorbántalmak, vízhiány, diathesis (szervezet hajlama kóros reakcióra) reuma, vizelethajtás, choleretikus,
*Ontogenetic_structure_of_Coenopopulations_of_Centa-1.pdf
- ❖ gyógyításban: újabban rákgyógyító-tumorgátló**
**forgo_peter_2012_cikk.pdf
***http://teo.elte.hu/minosites/ertekezes2013/szokol_borsodi_1.pdf

Gyógyhatások:

- ❖ gyulladásgátló, fájdalomcsökkentő, reuma, magas láz, fejfájás
- ❖ sebgyógyítás
- ❖ erős gátló hatás a tenyésztett humán tumorsejtvonalakra**

1 β -isobutanoyl-2-angeloyl-glucose

Szakirodalom: a megadott szakirodalmak nem tartalmazzák a Réti imolát

- ❖ Jean-Denis Godetg: Növénykalauz Európa virágai (Meglátzni Meghatározni Védeni) Officina Nova Belgium 1992. pp. 190-191.
- ❖ Wikipedia: Réti imola
- ❖ https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/6636/forgo_peter_2012_cikk.pdf?sequence=1&isAllowed=y Bioactivity-guided isolation of antiproliferative compounds from Centaurea jacea L. Peter Forgo a , István Zupkó b , Judit Molnár b , Andrea Vasas a , György Dombi c , Judit Hohmann a , * a Department of Pharmacognosy, University of Szeged, Eötvös u. 6, H-6720 Szeged, Hungary b Department of Pharmacodynamics and Biopharmacy, University of Szeged, Eötvös u. 6, H-6720 Szeged, Hungary c Department of Pharmaceutical Analysis, University of Szeged, Somogyi u. 4, H-6720 Szeged, Hungary Fitoterápia 83. évfolyam, 5. szám , 2012. július, pp. 921-925.
- ❖ <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/818/1/012035> Ontogenetic structure of Coenopopulations of Centa-1 Elfogadott dolgozatok beérkezése: 2021. június 30.; Online közzététel : 2021. július 15.
- ❖ https://www.researchgate.net/publication/353282876_Ontogenetic_structure_of_Coenopopulations_of_Centaurea_jacea_L
- ❖ <http://www.enchantedsigndesign.com/blog/2015/2/8/centaurea-montana-a-cottage-garden-favorite>
- ❖ http://teo.elte.hu/minosites/ertekezes2013/szokol_borsodi_l.pdf
- ❖ https://www.researchgate.net/publication/26763709_In_vivo_anti-inflammatory_and_wound_healing_activities_of_Centaurea_iberica_Trev_ex_Spreng
- ❖ <https://docplayer.hu/27318269-Magyarorszag-centaurea-fajok-biologiailag-aktiv-vegyuleteinek-vizsgálata.html>
- ❖ Fotók: Wikipedia; sebgyógyulásokról készített képek: dr. Szűcs Antal állatorvostól

A réti imola szárított leveles virágos hajtásai főzetének alkalmazás nehezen gyógyuló sebek kezelésére I.

A főzet készítése: a szárítmányt 10 percig forrajuk, majd fedő alatt kihűjtjük, és leszűrjük.
A főzet alkalmazása: a beszáradt sebet naponta 2-szer lemoszuk a főzettel.

A sérülés utáni 10. napon fényképezett állapot

A sérülés utáni 20. napon fényképezett állapot

A sérülés utáni 30. napon fényképezett állapot

A sérülés utáni 40. napon fényképezett állapot

A réti imola szárított leveles virágos hajtásai főzetének alkalmazás nehezen gyógyuló sebek kezelésére II.

A sérülés utáni 5. napon fényképezett állapot

A sérülés utáni 15. napon fényképezett állapot

A sérülés utáni 25. napon fényképezett állapot

A sérülés utáni 35. napon fényképezett állapot

A réti imola szárított leveles virágos hajtásai főzetének alkalmazás nehezen gyógyuló sebek kezelésére III.

A sérülés utáni 10. napon
fényképezett állapot

A sérülés utáni 30. napon
fényképezett állapot

A sérülés utáni 50. napon
fényképezett állapot

A sérülés utáni 60. napon
fényképezett állapot

Köszönjük a figyelmet!

Az előző dián látható seb-kezelések befejezése után
3 hónappal a képen jobbra lévő ló a Kettes Fogathajtó Országos
Bajnokságon 2021-ben (a talajra érkező jobb elülső láb volt a sérült)